

“M'il·lusiona veure a prop la independència”

pintar · “Vaig començar a dibuixar de molt petit, sense ni tan sols saber que ho feia, era un instint” Santos Torroella · “Si obre la porta a pintors gironins com a espai d'exposició, serà molt bona cosa”

Isidre Vicens a casa seva, amb un dels seus quadres al darrere Foto: LLU S SERRAT.

Nascut l'any 1918 a Montfullà, Isidre Vicens ha viscut immers en la seva passió per la pintura i marcat per una sèrie de fets vitals que van des de la mort prematura del pare, la Guerra Civil, llargs períodes d'empresonament, el matrimoni amb Anna Pasqual, dos fills, la mort d'un d'ells i el negoci de l'hostal Bellmirall al Barri Vell de Girona. Encara pinta? No. Tinc cinquanta escalons per arribar a l'estudi i 96 anys... Fa dos anys que ja no pinto. Quin pes ha tingut la pintura en la seva vida, més enllà de ser la seva professió. Pel que fa a això que diu de la meua professió, mai vaig pintar per fer diners. Sé com pintar per vendre quadres. Sé quins colors vol la gent i fer que agradin. Però a mi el que m'ha interessat sempre és expressar la meua manera de veure i sentir el món. A pagès, els quadres que feia els regalava. No pensava que un quadre pogués valdre diners. I quan de més gran em venia un alumne i em deia que volia pintar per vendre quadres li deia que, d'això, no n'hi podia ensenyar perquè no en sabia. Sí que en sabia, però no ho havia volgut fer per a mi tampoc. I quan va ser conscient que podia ser una manera de viure. Potser mai. D'això de ser professional, potser mai en vaig ser plenament conscient. Quant al pes que ha tingut la pintura en la meua vida..., fonamental! Pintar ha estat la meua salvació. En quin sentit? De petit em passava el dia dibuixant, i ni tan sols sabia que ho feia. Li sortia per instint. Sí. Al col·legi a Bescanó sortíem mitja hora abans per anar a l'església a aprendre doctrina. Un dia, al

camí de Montfullà, vaig veure un home que sucava el pinzell als colors de la paleta. Vaig veure que feia un tronc, quatre fulles... Vaig quedar petrificat! Fins aleshores em pensava que això de pintar ho feien els àngels. No hauria imaginat mai que ho fessin homes. El medi rural va tenir una importància cabdal per a vostè, com a artista. He entès el paisatge i la terra a través d'una constant observació. Conec els camps. Pel color que tenen, sé la manera com s'han llaurat, amb quina arada ho han fet i si fa molt o poc. Quedava embadalit mirant la relliscada de la llum en el paisatge, els colors... Si faig un paisatge, en faig un tros que he vist en algun moment i del qual he quedat impregnat. Una expressió emocional de la realitat. El que veig em queda dos anys a la memòria, i ho vaig plasmant. Aquests paisatges impresos en la memòria el devien ajudar en els llargs períodes que va passar a la presó, durant la guerra i el franquisme. En total he passat set anys a la presó. Set! I jo diria que el crim més gran que he comès ha estat matar un gat. A la guerra vaig caure presoner al front de Terol. Em van dur a Bilbao, on vaig estar quatre mesos i mig, i després a Deusto. D'allà em van enviar a Màlaga, a un batalló de càstig molt dolent. Era un infern. Encara no sé com vaig sobreviure. A casa el donaven per mort. S'ho van pensar durant un any i mig. Finalment els vaig poder avisar que era viu a través de la Creu Roja de Suïssa. Encara, però, vaig passar per diverses presons. Màlaga, Madrid, Tarragona, Barcelona... Escolti, no parlarem més de pintura? Sí, és clar. Entre altres coses, m'interessa saber com va anar que fos deixeble del pintor Josep Aguilera, però també per què es va fer militant de les Joventuts Libertàries, amb tot just quinze anys. Amb quatre o cinc

anys anava a l'escola a Bescanó. La classe es feia en castellà i jo no hi entenia res. Em passava el dia fent gargots a la llibreta que m'havien donat. Ho vaig acabar deixant. Vaig dir a casa: "Encara que em mateu, no tornaré a l'escola." Vaig passar uns anys ajudant en el mas familiar, a Montfullà. Amb tretze anys vaig començar a treballar a la Coma-Cros. Va néixer aquí la seva implicació política? No exactament. A la fàbrica, no hi feia gaire res. Quan en sortia, me n'anava als sindicats o a la biblioteca. Llegia molt. Recordo lectures d'un catòlic francès que era catedràtic... Ara no en recordo el nom. Recordo Tolstoi, el vaig llegir amb catorze anys. També El capital de Marx, però en les primeres planes vaig llegir que deia que el dia que tot el món sigui socialista tothom seria artista, tothom seria poeta... "Ah, per aquí no hi passo!", em vaig dir. Perquè els companys que tenia a la fàbrica no entenien gens per què jo feia ninots i dibuixava. Em vaig dir que no m'agradaria això que tothom fos pintor, perquè jo anava a classe i costa molt. Vaig llegir altres autors també. Recordo un geògraf francès que havia estat a Catalunya i que em va ensenyar la diferència entre els catalans i els castellans. Els catalans, gent treballadora i seriosa i que complia. També anava a veure com assajaven al teatre... Quedava meravellat i em costava entendre com podia ser que persones que fora del teatre eren tan bona gent es podien transformar en malvats a l'escenari. Un dia em van dir que pugés a l'escenari. Ho vaig fer i vaig acabar fent alguns papers. Vaig arribar a tenir una companyia infantil. Mostra una sensibilitat extrema per tot tipus d'art. Sí, la tenia. Deu ser una cosa natural. Una cosa que no tenien els meus germans. Qui el va posar en contacte amb Aguilera? Hi havia un contramestre a la Coma-Cros que pintava. Era el mateix home que vaig veure aquella vegada pintant a Montfullà i que em va sorprendre tant. Es va fixar en els dibuixos que jo feia, i em va dur a casa l'Aguilera. Què hi va aprendre? Va significar molt per a mi. Culturalment i artísticament. Em tenia molta atenció. Jo era molt rústic. Entrava a classe i no deia res, i allà hi havia gent molt educada. Sortia de la fàbrica a les sis de la tarda i anava al taller. Era un bon pintor i un gran dibuixant. Amb ell, hi vaig estar cinc anys i mig, i hi vaig aprendre sobretot dibuix. Una altra influència important van ser els impressionistes. Vaig aprendre molt d'ells. Fullejava revistes franceses i em meravellaven els colors de Gauguin, Pizarro... Cézanne va ser un mestre per a mi. Quan després vaig donar classes, em vaig basar molt en Cézanne per ensenyar els alumnes: la construcció de les coses, aprendre a mirar-les des de diversos costats... Hi ha un episodi estrany en la seva vida, prou desconegut. A vostè el van acusar del descarrilament d'un tren entre Salt i Bescanó, a la Pilastra, el 1946. Sí. Em van engarjoliar durant sis mesos a la presó de Salt i a la Model de Barcelona, acusat d'atemptar contra el Carrilet de Girona a Olot. Vostè sosté que no hi va participar. I tant que no! De fet ni em van interrogar. El dia de l'accident anava a una casa de Palau a buscar planter. Em van dir que havia descarrilat el tren. L'endemà vaig anar tranquil·lament a la platja, i un dia més tard em van agafar sense dir-me per què. I com ho sap que era per aquest descarrilament? Quan vaig entrar a la Model van dir: "Ha entrado un tipo con unos cojones...! Ha descarrilado un tren de falangistas", deien. Vaig tenir la millor manta i el millor matalàs. Vaig entrar com un heroi. I jo no sabia ni què havia passat. El van detenir com a mesura repressiva? El jutge de Barcelona em va cridar. Va estudiar el cas i em va dir que em tornaria a cridar. Quan ho va fer, em va dir que ja em deixaria en llibertat, però em va recomanar que marxés de Montfullà. Em va recomanar que no hi tornés, em va dir que hi havia algú que anava contra mi. Jo no havia fet res. I per què pensa que algú el volia perjudicar? Pels informes que tenia a Bescanó. De la manera que vaig anar de Màlaga a casa, de presó en presó, al tren, lligat de mans i peus com si fos un criminal. A Madrid em van tancar en una cel·la de condemnats a mort, en comptes dels presos normals, i no sabia per què. Quin era el seu grau d'activista polític en aquella època? No ho era. Era activista cultural. El que sí que havia fet era guàrdia a l'església de Montfullà perquè no la cremessin. Feien un fogueró per cremar-la. Hi vaig entrar. El mossèn havia marxat. Eren els del comitè de Salt que volien cremar l'església, i els vaig fer fora. Van marxar cantant La marsellesa. No sé com, però em van fer un informe de "sumamente peligroso" a Bescanó, i així ho vaig pagar. Cada vegada que volien fer represàlies indiscriminades, m'engarjolaven. Què en pensa, del procés que viu actualment Catalunya? Vostè és independentista? Fa molts anys que en sóc. Mai m'hauria pensat que viuria per veure la independència tan a prop. M'il·lusiona. I, si no la puc veure, almenys brindeu per mi quan siguem independents. Però Espanya no ens ho posarà fàcil. La manera de fer dels castellans no és com la nostra. Ens en faran alguna de grossa. Quina una se n'espera? No ho sé. Però jo he vist moltes coses..., coses que us farien esgarriar. La sort que tenim és que els catalans tenim fama de ser bons obrers i gent seriosa, i això a Europa agrada. Amb Espanya, hem de mirar de ser-hi amics. No parlarem més de pintura? Hi podem tornar,

per acabar. Què en pensa que l'Ajuntament de Girona inverteixi tants diners a adquirir la col·lecció Santos Torroella? Ho trobo molt bé! Ha de pensar que a Girona hi ha molt bons pintors. Els pintors de Barcelona, com que no venien res, van caure en molts casos en una pintura molt quotidiana i comercial. A Girona, com que igualment ja no ens hi guanyàvem la vida, vam continuar fent i vam evolucionar. Què ens falta? Un espai en condicions per exposar l'obra, perquè ara està tota repartida o en magatzems. Si la Santos Torroella serveix per obrir una porta als artistes gironins, serà molt bona cosa!

Publicat a:

Font del document:

http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/2-societat/5-societat/753780-milmlusiona-veure-a-prop-la-independencia.html?piwik_campaign=rss&piwik_kwd=portada&utm_source=rss&utm_medium=portada&utm_campaign=rss